

PATVIRTINTA
Šiaulių universiteto rektoriaus
2020 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. V-61

ŠIAULIŲ UNIVERSITETO TARTIES TIKRINIMO IR VERTINIMO 2020 M. TVARKOS APRAŠAS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių universiteto tarties tikrinimo ir vertinimo 2020 m. tvarkos aprašas nustato tarties tikrinimo turinio, vertinimo ir vykdymo tvarką.
2. Tarties tikrinimas privalomas asmenims, stojantiems į pirmosios pakopos ugdymo mokslų krypties studijų programą *Specialioji pedagogika ir logopedija*, kurią baigus suteikiamas ugdymo mokslų bakalauro laipsnis, pedagogo kvalifikacija ir teisė dirbti logopedu.
3. Tarties tikrinimas suprantamas kaip preliminarus stojančiųjų tinkamumo logopedijos studijoms ir būsimums logopedo pareigoms įvertinimas.
4. Stojantieji registruojasi tarties tikrinimui LAMA BPO nustatytu laikotarpiu.
5. Tarties tikrinimas ir vertinimas vyksta Šiaulių universiteto Priėmimo komisijos nurodytu laiku.
6. Tarties tikrinimas ir vertinimas atliekamas Šiaulių universitete. Tartį tikrina ir vertina Šiaulių universiteto pirmosios pakopos *Specialiosios pedagogikos ir logopedijos* studijų programos komiteto parinktas dėstytojas (dėstytojai).
7. Tarties vertinimas vyksta atskiroje patalpoje individualaus pokalbio metodu.
8. Stojantiesiems, neatvykusiems dėl ligos, nelaimingo atsitikimo, kt. pateisinamų priežasčių, numatytą LAMA BPO, gali būti paskiriama kita tarties tikrinimo data.

TARTIES TIKRINIMO TURINYS

9. Tarties tikrinimą sudaro trys dalys:
  - 9.1. *Kalbėjimo ypatumų vertinimas*: kalbėjimo tempo, sklandumo, suprantamumo tikrinimas; kiti kalbėjimo ypatumai. Deklamavimo arba skaitymo užduotis: stojantysis turi būti pasirengęs padeklamuoti arba perskaityti eilėraštį ar nurodytą tekstą.
  - 9.2. *Garsų tarimo ypatumų vertinimas*: izoliuotų garsų tarimo ir jų tarimo žodžiuose taisyklingumo bei daugiaskiemenių žodžių tarimo tikrinimas.
  - 9.3. *Artikuliacijos aparato būklės ir funkcijų vertinimas*: dantys, sąkandžio ir liežuvio padėties taisyklingumas, artikuliacijos aparato simetriškumas, kalbėjimo padargų paslankumas, balso pakitimai.

TARTIES VERTINIMO KRITERIJAI

10. Vertinant stojančiųjų tartį, pildoma Vertinimo forma ir nustatomas stojančiojo tinkamumas studijuoti ir dirbti logopedu pagal tarties vertinimo kriterijus, nurodytus 11, 12, 13 punktuose.
11. *Kalbėjimo ypatumų vertinimas.*
  - 11.1. *Balso ypatumai.* Teigiamas įvertinimas rašomas, jeigu stojančiojo balsas ramus, neišsiskiriančio tembro ir pan. Jei balsas gergždžiantis, čaižus, duslus, tylus, silpnas, turi nosinį atspalvį, įtemptas, išsenkantis ir pan., vertinama neigiamai.
  - 11.2. *Kalbėjimo tempas, ritmingumas ir sklandumas.* Teigiamai vertinamas sklandus, ritmingas, įprasto tempo kalbėjimas. Vertinama neigiamai, jei kalbėjimas nesklaidus; asmuo patiria sunkumų pradėdamas tarti žodį, pasižymi netaisyklingu kvėpavimu, garsų, skiemenų, žodžio dalies kartojimu, garsų tęsimu, įterpiniais, pauzėmis, lėtu (lėtakalbystė) ar greitu (greitakalbystė) kalbėjimo tempu ir pan.
  - 11.3. *Kalbėjimo suprantamumas, aiškumas.* Teigiamai vertinamas stojančiojo suprantamas ir aiškus kalbėjimas. Vertinama neigiamai, jei kalbėjimas sunkiai suprantamas, neaiškus ir pan.
12. *Garsų tarimo ypatumai.* Teigiamai vertinama, jeigu stojantysis taisyklingai taria lietuvių kalbos izoliuotus garsus ir garsus žodžiuose, rišliojoje kalboje bei daugiaskiemenius žodžius. Vertinama neigiamai, jei netiksliai taria izoliuotus garsus ir (ar) garsus žodžiuose, rišliojoje kalboje, daugiaskiemenius žodžius, iškraipo žodžių garsinę-skiemeninę struktūrą ir pan.
13. *Artikuliacijos aparato būklės ir funkcijų vertinimas.*
  - 13.1. *Artikuliacijos aparato struktūra ir paslankumas* Teigiamai vertinama, jeigu stojančiojo sąkandis, dantų lankas, liežuvio padėtis taisyklinga; artikuliacijos aparatas simetriškas, kalbėjimo padargai (žandikaulis, lūpos, liežuvis) paslankūs. Vertinama neigiamai, jei sąkandis netaisyklingas; iškritę dantys; netaisyklinga liežuvio padėtis; yra apatinio žandikaulio, lūpų asimetrija; nepakankama judesių apimtis; lėti, netikslūs, nenuoseklūs, kompensuojamieji judesiai ir pan.
  - 13.2. *Artikuliacijos aparato struktūros įtaka garsų tarimo ir kalbėjimo taisyklingumui.* Teigiamai vertinama, jeigu artikuliacijos aparatas be pastebimų anatominių pakitimų arba pakitimai minimalūs, t. y. nedarantys įtakos garsų tarimui ir kalbėjimo taisyklingumui. Vertinama neigiamai, jei matomi ryškūs anatominiai pakitimai, trukdantys kalbėti; netaisyklingas dantų sąkandis, darantis įtaką tarimui, ir pan.

STOJANČIŪJŲ REZULTATŲ FORMALIZAVIMAS

14. Atlikus tarties tikrinimą ir vertinimą pagal nurodytus kriterijus, rašoma vertinimo išvada:
  - 14.1. Teigiamas įvertinimas (*įskaityta*). Šis įvertinimas suteikia galimybę stoti į specialiosios pedagogikos ir logopedijos studijų programą.

14.2. Neigiamas vertinimas (*neįskaityta*). Šis įvertinimas reiškia, kad asmuo negali stoti į specialiosios pedagogikos ir logopedijos studijų programą.

15. LAMA BPO duomenų bazėje fiksuojamas stojančiojo tarties įvertinimo rezultatas.

16. Stojančiajam neatvykus motyvacijos įvertinimui (išskyrus priėmimo į studijas reglamente numatytus atvejus), įgaliotos institucijos duomenų bazėje anuliuojamas jo pasirinkimas pretenduoti į specialiosios pedagogikos ir logopedijos studijų programos studijas.

17. Stojantieji gali pateikti apeliaciją tik dėl tarties tikrinimo procedūrinių pažeidimų.